

ไทยโพสต์

Thal Post
Circulation: 850,000
Ad Rate: 1,500

Section: First Section/สัมภาษณ์พิเศษ

วันที่: อาทิตย์ 31 สิงหาคม 2568

ปีที่: 29 ฉบับที่: 10515

Col.Inch: 314.15 Ad Value: 471,225

หัวข้อข่าว: สัมภาษณ์พิเศษ: วิพากษ์-ถอดความ คำวินิจฉัยศาล รธน. แพทองธาร...

หน้า: 1(เต็มหน้า), 16, 15

PRValue (x3): 1,413,675

ศิลปิน: สีสี่

วิพากษ์-ถอดความ คำวินิจฉัยศาล รธน.
แพทองธาร ฟ้าฟื้นมาตรฐานจริยธรรม
กับอำนาจ 'ยุบสภา' รักษาการนายกฯ

หน้า...16

วิพากษ์-ถอดความ คำวินิจฉัยศาล รธน. แพทองธาร ฟ้าฟื้นมาตรฐานจริยธรรม กับอำนาจ 'ยุบสภา' รักษาการนายกฯ

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ 29 ส.ค. 2568 ที่ให้ "น.ส.แพทองธาร ชินวัตร" พ้นจากการเป็นนายกรัฐมนตรี และ รว.วัฒนธรรม จากปมคลิปเสียงขุน เช่น ได้ส่งผลให้เกิดแรงกระเพื่อมทางการเมืองอย่างรุนแรงตามมา เพราะไม่เพียงทำให้ น.ส.แพทองธารต้องหลุดจากเก้าอี้นายกรัฐมนตรี แต่อาจกำลังทำให้การเมืองพลิกขั้วก็ได้ หากพรรคภูมิใจไทยจัดตั้งรัฐบาลสำเร็จ อย่างไรก็ตาม คำวินิจฉัยดังกล่าวที่ทำให้ น.ส.แพทอง

ธารพ้นจากการเป็นนายกรัฐมนตรี เพราะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมากเห็นว่า อดีตนายกฯ แพทองธารมีพฤติกรรมฝ่าฝืนมาตรฐานจริยธรรม ตามคำร้องของสมาชิกวุฒิสภา ที่มีหลายประเด็นให้พูดถึงอย่างมาก

"ไทยโพสต์" สัมภาษณ์พิเศษ "รศ. ดร.มุนินทร์ พงศาปาน อาจารย์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, อดีตคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, นักวิชาการ นักกฎหมายที่ติดตามและตรวจสอบการวินิจฉัยคดีของศาล รธน. มาตลอด" เพื่อมาขยายความ-เจาะลึกคำวินิจฉัยดังกล่าวของศาล รธน.ว่ามีประเด็นอะไรที่น่าสนใจในเชิงนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์

"รศ. ดร.มุนินทร์" ให้ความเห็นถึงภาพรวมของคำวินิจฉัยของศาล รธน.ในคดีนี้ว่า คำวินิจฉัยของศาล รธน.คดี น.ส.แพทองธาร อดีตนายกรัฐมนตรี มีสองประเด็นสำคัญที่ควรต้องกล่าวถึง

ประเด็นแรก มองว่าการที่ศาล รธน.มีอำนาจค่อนข้างกว้างขวางในการวินิจฉัยการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. 2561 ยังคงเป็นสิ่งที่น่ากังวลต่อระบบรัฐสภาในระบอบประชาธิปไตย

เพราะปัญหาการเมืองควรต้องแก้ไขในระบบรัฐสภา โดยตัวแทนประชาชน ที่ทำผ่านกระบวนการอภิปรายของสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นตัวแทนประชาชน เช่นการอภิปรายไม่ไว้วางใจ จนไปถึง

ไทยโพสต์

Thal Post
Circulation: 850,000
Ad Rate: 1,500

Section: First Section/สัมภาษณ์พิเศษ

วันที่: อาทิตย์ 31 สิงหาคม 2568

ปีที่: 29 ฉบับที่: 10515

หน้า: 1(เต็มหน้า), 16, 15

Col.Inch: 314.15 Ad Value: 471,225

PRValue (x3): 1,413,675

ศิลปิน: สีสี่

หัวข้อข่าว: สัมภาษณ์พิเศษ: วิพากษ์-ถอดความ คำวินิจฉัยศาล รธน. แพทองธาร...

กฎหมายที่เขียนโดยใช้ถ้อยคำที่คลุมเครือเลยทำให้ศาล รธน. ใช้ดุลยพินิจที่ค่อนข้างกว้าง และเมื่อไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนก็ทำให้เกิดปัญหา และกระบวนการพิจารณาคดีของศาล รธน. ที่อาจทำให้คู่พิพาทไม่มีโอกาสเต็มที่ในการเสนอพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ รวมถึงวิธีการทำคำวินิจฉัยกลางที่ตุลาการศาล รธน. ใช้วิธีการโหวต ที่ทำแบบค่อนข้างเร่งรีบ เลยทำให้คำวินิจฉัยยังขาดการเรียบเรียงที่ทำให้คนสามารถเข้าใจเหตุและผลในคำวินิจฉัยของศาล รธน. ได้

ทางออกสุดท้ายที่ทำโดยประชาชน คือการให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้ง อันเป็นกลไกปกติของประเทศในระบบประชาธิปไตย ที่เวลาเจอปัญหาการเมืองใหญ่ๆ กลไกปกติเหล่านี้ก็จะทำงาน แต่ของไทยเรากลไกปกติเหล่านี้ไม่ค่อยได้ทำงาน จนทำให้ฝ่ายที่เข้ามาแก้ปัญหาการเมืองกลายเป็น “ศาลรัฐธรรมนูญ” ผ่านคำวินิจฉัย เช่นการยุบพรรคการเมือง, การตัดสิทธิทางการเมือง ที่ก็เป็นกลไกที่ รธน. วางไว้ แต่หากเราใช้กลไกลักษณะของศาล รธน. บ่อยๆ คือให้ศาล รธน. ตัดสินใจและแก้ปัญหาทางการเมือง จะทำให้กลไกปกติของระบบ

การเมืองและรัฐสภาจะไม่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นที่สอง มองว่าเหตุผลที่ทำให้กลไกทางกฎหมายโดยเฉพาะ “ศาล รธน.” ถูกใช้บ่อยมาก ก็เพราะนักการเมืองไทยไม่ค่อยมีสำนึกทางการเมือง คือขาดความรับผิดชอบและจิตสำนึกทางการเมือง คือยังมองเรื่องการแย่งชิงอำนาจทางการเมืองเป็นเป้าหมายหลัก โดยไม่ได้คิดถึงประโยชน์ของส่วนรวม ประเทศไทยเราไม่ค่อยมีวัฒนธรรมการเมืองที่แสดงความรับผิดชอบต่อเห็นว่าเวลามีการกระทำเรื่องผิดพลาดทางการเมือง นักการเมืองบ้าน

ไทยโพสต์

Thal Post
Circulation: 850,000
Ad Rate: 1,500

Section: First Section/สัมภาษณ์พิเศษ

วันที่: อาทิตย์ 31 สิงหาคม 2568

ปีที่: 29

ฉบับที่: 10515

หน้า: 1(เต็มหน้า), 16, 15

Col.Inch: 314.15 Ad Value: 471,225

PRValue (x3): 1,413,675

ศิลปิน: สีสี่

หัวข้อข่าว: สัมภาษณ์พิเศษ: วิพากษ์-ถอดความ คำวินิจฉัยศาล รธน. แพทองธาร...

เราจะไม่ค่อยแสดงความรับผิดชอบ อย่างมากที่สุดหากโดนกดดันมากๆ ก็แค่ออกมาขอโทษ

“กรณีศิลปินเสียงของคุณแพทองธาร ถือว่าเป็นการดำเนินการทางการเมืองที่ไม่เหมาะสม ที่กระทบกับความรู้สึกของคนในสังคมจำนวนมาก และมีผลต่อสถานการณ์ความขัดแย้งค่อนข้างมาก โดยหากนำมาตราฐานและวัฒนธรรมทางการเมืองของประเทศที่เป็นประชาธิปไตย ถ้าเกิดเหตุลักษณะดังกล่าว นายก รัฐมนตรีต้องลาออกจากตำแหน่ง แต่พอคุณแพทองธารไม่ลาออก คนที่ไม่พอใจก็ต้องหาวิธีการอื่นในการจัดการ”

...หลายกรณีที่ผ่านมาในสังคมไทย นักการเมืองไม่มีความรู้สึกว่าจะต้องรับผิดชอบต่อทางการเมือง ขอเพียงแค่อุบัติในตำแหน่งให้นานที่สุด คนก็เลยต้องพึ่งพากฎทางกฎหมาย แล้วรัฐธรรมนูญของประเทศไทยมีกลไกเหล่านี้ก็ใช้กลไกเหล่านี้เป็นที่พึ่ง

ดังนั้นหากพูดอีกนัยหนึ่งก็คือ ก็ตัวนักการเมืองนั่นเองที่ทำให้คนต้องไปพึ่งกลไกที่คนอาจมองว่าไม่ค่อยเป็นประชาธิปไตย ไม่เหมือนประเทศอื่นๆ กลไกที่คนมองว่าอาจส่งผลเสียต่อระบบรัฐสภา จะไปโทษกลไกทั้งหมดทางกฎหมายคงไม่ได้ ก็ต้องโทษนักการเมืองไทยด้วย วัฒนธรรมการเมืองไทยเหมือนกับไปเตะฟุตบอลเข้าทางศาลหรือกลไกเหล่านี้เอง ทั้งที่นายกฯ มีทางเลือกหลายทางหลังเกิดกรณีศิลปินเสียง เช่นลาออกหรือยุบสภา ที่เป็นกลไกปกติที่มีอยู่แล้ว แต่นักการเมืองไม่ค่อยเลือกใช้ อยากอยู่ในตำแหน่งแบบหุ้กันไปเรื่อยๆ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องแสดงความรับผิดชอบต่อทางการเมือง”

...ทัศนะของผมต่อคำวินิจฉัยคดีดังกล่าวที่แบ่งเป็นสองส่วนตามที่กล่าวข้างต้นคือ ในส่วนของศาล รธน. ผมรู้สึกกังวลต่อการ

ใช้อำนาจตีความกฎหมายที่เขียนไว้ค่อนข้างคลุมเครือ ที่ตั้งใจเขียนไว้ให้คลุมเครือเพื่อให้ศาล รธน. มีอำนาจกำหนดความหมายและการกระทำที่เป็นเรื่องของการฝ่าฝืนมาตรฐานจริยธรรมอย่างร้ายแรง และการไม่ซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ซึ่งไม่เป็นผลดีแน่ๆ กับระบอบประชาธิปไตยในภาพรวมระยะยาว และเป็นเพราะพฤติกรรมและวัฒนธรรมของนักการเมืองไทย จึงทำให้คนรู้สึกว่าต้องพึ่งกลไกเหล่านี้อยู่ ทั้งที่รู้ว่าอาจไม่เป็นประชาธิปไตย

“รศ. ดร.มนินทร์” กล่าวต่อไปว่า สิ่งที่น่าห่วงสำหรับปัญหาของศาล รธน. ยังเป็นเรื่องที่เคยพบในเคสอื่นๆ ก่อนหน้านี้ ...เช่นอย่างแรกอาจเป็นที่ตัว

กฎหมายเอง คือในรัฐธรรมนูญ มาตรา 160(4) และ (5) (เรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะเป็นรัฐมนตรี) เป็นการเขียนโดยกรมการร่าง รธน. 2560 ที่บัญญัติเป็นครั้งแรกในการให้ศาล รธน. เข้ามาวินิจฉัยเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และการฝ่าฝืนมาตรฐานจริยธรรม โดยให้ศาล รธน. มีอำนาจไต่สวนและปลดนายกรัฐมนตรีออกจากตำแหน่งได้ จากเคสของนายเศรษฐา ทวีสิน และ น.ส.แพทองธาร ชินวัตร ซึ่งถ้อยคำความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์กับต้องไม่ฝ่าฝืนมาตรฐานจริยธรรมดังกล่าวในมาตรา 160 ของ รธน. เป็นถ้อยคำที่ค่อนข้างคลุมเครือ มีขอบเขตที่ไม่ชัดเจน

...จริงๆ แล้วไม่ใช่ศาลจะใช้ความคลุมเครือดังกล่าว เพื่อตีความการกระทำได้อย่างกว้างขวาง คือศาล รธน. สามารถเลือกที่จะตีความให้มันกว้างขวางอย่างที่ตัวถ้อยคำมันให้ เพราะถ้อยคำเขียนแบบกว้างๆ ให้ศาล รธน. ตีความ หรือศาล รธน. จะมีอีกแนวหนึ่งก็คือตีความให้แคบ หรือกำหนดหลักเกณฑ์ให้ชัดเจนว่าในการพิจารณาเรื่องซื่อสัตย์สุจริต กับการฝ่าฝืนมาตรฐานจริยธรรมอย่างไรร้ายแรง ศาลใช้หลักเกณฑ์อะไรที่เป็นรูปธรรม ไม่ใช่นามธรรม แต่ให้มีความเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ศาล รธน. สามารถวางหลักเกณฑ์อย่างชัดเจนลงไปได้

...แต่หากเราเห็นคดี น.ส.แพทองธาร จะพบว่ายังไม่เห็นการกำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการพิจารณาปรับใช้ตัวกฎหมาย ศาล รธน. อาจมีการอ้างเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตต่างๆ แต่สุดท้ายศาล รธน. ก็บอกว่าอดีตนายกฯ แพทองธาร ไม่ได้มีการกระทำที่ไม่ซื่อสัตย์สุจริตตาม 160 (4) โดยศาลมีการให้เหตุผลประกอบที่มีการอธิบายความหมายหลักเกณฑ์ต่างๆ แต่พอไปพิจารณา

ไทยโพสต์

Thal Post
Circulation: 850,000
Ad Rate: 1,500

Section: First Section/สัมภาษณ์พิเศษ

วันที่: อาทิตย์ 31 สิงหาคม 2568

ปีที่: 29

ฉบับที่: 10515

หน้า: 1(เต็มหน้า), 16, 15

Col.Inch: 314.15 Ad Value: 471,225

PRValue (x3): 1,413,675

ศิลป์: สีสี่

หัวข้อข่าว: สัมภาษณ์พิเศษ: วิพากษ์-ถอดความ คำวินิจฉัยศาล รธน. แพทองธาร...

กรณีฝ่าฝืนมาตรฐานจริยธรรม พบว่าคำวินิจฉัยของศาล รธน.ลง
ไปดูเรื่องพฤติกรรมของนายกฯ ที่ต้องรักษาเกียรติศักดิ์ของความ
เป็นนายกรัฐมนตรีทั้งเวลาส่วนและเวลาส่วนตัว โดยศาล รธน.มี
การอธิบายว่าการที่ไม่รักษาเกียรติศักดิ์ ความเสียหายที่เกิดขึ้นไม่
จำเป็นต้องเป็นความเสียหายในเชิงรูปธรรมก็ได้ ไม่ต้องเป็นเรื่อง
การบาดเจ็บล้มตายของประชาชนหรือทรัพย์สินเสียหาย แต่เป็นเรื่อง
เรื่องของความเชื่อมั่นที่หากคนในสังคมไม่เชื่อมั่นต่อนายกฯ ก็เป็น
ความเสียหายแล้ว

...หากแปลความก็คือ ศาล รธน.ก็ดูว่าคนรู้สึกอย่างไร คน

ไม่เชื่อมั่นแล้ว จึงเป็นการสร้างความเสียหาย
ในความเห็นของศาล รธน. ซึ่งตรงนี้วัดยาก
เพราะเป็นเรื่องความรู้สึก พอเป็นเรื่องความ
รู้สึกทางการเมือง จะมีความเห็นที่แตกต่าง
หลากหลาย เพราะประชาชนมีความเห็นที่ต่าง
ต่างทางการเมืองกันอยู่แล้ว ตรงนี้ยังขาดความ
ชัดเจนในการให้ความหมายหรือคำนิยามของ
การกระทำ จึงยังเป็นเรื่องค้างคาใจอยู่ว่า มัน
ควรเป็นการกระทำแบบใดบ้างในการที่ต้องดำรง
ตนให้มีเกียรติศักดิ์ รักษาเกียรติภูมิของความเป็น
นายกฯ จึงเป็นการสร้างความไม่แน่นอนในการ
ทำหน้าที่

...และผมยังคิดว่าศาล รธน.ยังใช้เกณฑ์

ของผู้พิพากษาค่อนข้างเยอะ หากสังเกตจะเห็น
ได้ว่าศาล รธน.ใช้หลักคิด ของการดำรงตนของ
ผู้พิพากษามาปรับใช้กับนายกฯ ด้วย เพราะผู้

พิพากษาต้องแสดงให้เห็นว่าทำหน้าที่อย่างยุติธรรม ให้คนไม่สงสัย
ว่าตัวเองทำหน้าที่ไม่ยุติธรรม ศาล รธน.ก็ใช้หลักคิดคล้ายๆ กัน
ในการอธิบายในการทำหน้าที่นายกรัฐมนตรี ซึ่งผมคิดว่ามันอาจ
มีปัญหา เพราะศาล รธน.หรือองค์การอิสระ เช่น คณะกรรมการ
ป.ป.ช.ที่จะทำหน้าที่คล้ายกันคือ ใช้อำนาจแบบกึ่งตุลาการ แต่พอ
เป็นฝ่ายบริหารโดยธรรมชาติของการทำงานจะเป็นอีกแบบหนึ่ง จะ
ไม่เหมือนกับตุลาการที่ทำหน้าที่ตัดสินคดี เพราะฉะนั้นมาตรฐาน
จริยธรรมของตุลาการศาล รธน.-องค์การอิสระ มันอาจไม่สอดคล้อง
กับมาตรฐานจริยธรรมของนักการเมืองหรือรัฐมนตรี ที่อาจจะไม่มีวิธี
คิดอีกแบบหนึ่ง ตรงนี้เลยยังทำให้เกิดความไม่ชัดเจนมากนัก ทำให้
การปรับใช้กฎหมายตาม รธน.มาตรา 160(4) และ (5) เลยยังมี
คำถามและข้อสงสัยเยอะ จากความเป็น "นามธรรม" ของถ้อยคำ
ในบทบัญญัติ ที่ก็คือตัวกฎหมายมีปัญหา การปรับใช้เลยก่อให้เกิด
คำถาม เพราะถ้อยคำความหมายค่อนข้างกว้าง

ยังไม่เห็นพยานหลักฐาน

ที่มีน้ำหนักมากเพียงพอ

ส่วนใหญ่เป็นเรื่องนามธรรม

อ่านต่อหน้า 15

“รศ. ดร.มนินทร์” กล่าวอีกว่า นอกจากนั้นกระบวนการวิ
พิจารณาคดีของศาล รธน.ตามมาตรา 27 ตาม พ.ร.บ.ระเบียบวิธี
พิจารณาคดีศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561 ค่อนข้างให้อำนาจศาล
รธน.มากเกินไป เพราะให้ศาล รธน.ใช้อำนาจไต่สวนและให้ใช้ดุลยพินิจ
ในการรับฟังพยานหลักฐานตามที่เห็นสมควร ซึ่งเรื่องนี้อาจทำให้สิทธิ
ในกระบวนการยุติธรรมของคู่พิพาท (ผู้ร้อง-ผู้ถูกร้อง) อาจถูกจำกัดไป
โดยไม่รู้ตัวด้วยระบบไต่สวน กับกรณีที่ศาล รธน.บอกว่ารับฟังพยาน
หลักฐานแค่นี้เพียงพอแล้ว หรือจะรับฟังอย่างไรก็แล้วแต่ศาล รธน.
เห็นสมควร ซึ่งบางทีพอใช้ระบบไต่สวนแบบนี้มาก ๆ ก็จะทำให้บุคคล
ที่เป็นผู้ถูกกล่าวหา (ผู้ถูกร้อง) ไม่ได้รับสิทธิในการต่อสู้คดีอย่างเต็มที่
ที่อาจทำให้ผลคำวินิจฉัยอาจเกิดปัญหาขึ้นมาได้ว่าเกิดจากการรับฟัง
พยานหลักฐานที่เป็นธรรมหรือไม่

...ก่อนศาล รธน.มีคำวินิจฉัย ผมก็คิดว่านอกจากคดีเสียง
จะมีพยานหลักฐานอื่นหรือไม่ที่แสดงให้เห็นถึงการกระทำที่เชื่อมโยง
แสดงให้เห็นว่ามีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ตอบแทน หรือมี
การช่วยเหลืออะไรที่เป็นรูปธรรมกับทางกัมพูชาหรือไม่ แต่จากการ
อ่านคำวินิจฉัยเมื่อวันศุกร์ที่ 29 สิงหาคมที่ผ่านมา ยังไม่เห็นพยาน
หลักฐานอะไร อาจต้องรอดคำวินิจฉัยฉบับเต็ม แต่ที่เห็นคือยังไม่มี
พยานหลักฐานอะไรที่มีน้ำหนักมากเพียงพอ ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่อง
ของนามธรรมที่ศาล รธน.หยิบยก และเรื่องความรู้สึกของคนใน
สังคมที่แสดงออกมา ซึ่งเป็นเรื่องที่ทุกคนก็รู้ว่าคนในสังคมไม่พอใจ
เพียงแต่ความรู้สึกพอใจไม่พอใจทางการเมืองมันวัดออกมายาก
และเป็นเรื่องทางการเมือง เรื่องความชอบไม่ชอบต่างๆ ที่ปกติต้อง
ใช้การแก้ปัญหาทางการเมืองด้วยความรับผิดชอบทางการเมือง จึง
ยังไม่เห็นพยานหลักฐานอะไรที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

“รศ. ดร.มนินทร์” ให้ความเห็นต่อไปว่า หากเปรียบเทียบ
การให้เหตุผลของศาล รธน.ในสองวงเล็บคือ (4) และ (5) ของ
มาตรา 160 จะเห็นได้ว่ามีส่วนที่ขัดแย้งกันเองอยู่เหมือนกัน
เพราะในส่วนของ (4) ศาล รธน.บอกว่าไม่มีปัญหาเรื่องความไม่
ซื่อสัตย์สุจริต โดยบอกว่าไม่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายอะไร เพราะ
นายกฯ ต้องการระงับข้อพิพาทต่างๆ ไม่ได้มีการปลดแม่ทัพภาค
ที่ 2 แต่พอไปเรื่องการฝ่าฝืนมาตรฐานจริยธรรม ตาม (5) กลับมี
การหยิบยกเรื่องความเสียหายแต่เป็นความเสียหายที่มีผลต่อความ
เชื่อมั่น เกียรติศักดิ์-เกียรติภูมิ เลยกกลายเป็นว่ามีการขัดกันอยู่ ตรง
นี้ก็ปัญหาในเรื่อง “กระบวนการพิจารณาคดี” ของศาลรธน.

อยู่เหมือนกัน เพราะด้วยความที่เป็นกระบวนการที่มีระยะเวลาสั้น
เลยมีข้อจำกัดในการรับฟังพยานหลักฐานอย่างรอบด้าน

...นอกจากนี้ ด้วยการที่ศาล รธน.ใช้วิธีการตัดสินคำร้องด้วย
วิธีการให้ตุลาการศาล รธน.โหวต โดยศาลมีเวลาน้อยมาก ซึ่งหาก
นับจากวันที่ให้ทั้งผู้ร้องและผู้ถูกร้องยื่นเอกสารแถลงการณ์ปิด
คดี (25 ส.ค.) มาถึงวันที่อ่านคำวินิจฉัย 29 ส.ค. เท่ากับศาล รธน.
มีเวลาแค่ 4 วันในการพิจารณาพยานหลักฐานทั้งหมด แล้วมา

ไทยโพสต์

Thail Post
Circulation: 850,000
Ad Rate: 1,500

Section: First Section/สัมภาษณ์พิเศษ

วันที่: อาทิตย์ 31 สิงหาคม 2568

ปีที่: 29 ฉบับที่: 10515

หน้า: 1(เต็มหน้า), 16, 15

Col.Inch: 314.15 Ad Value: 471,225

PRValue (x3): 1,413,675

ศิลปิน: สีสี่

หัวข้อข่าว: สัมภาษณ์พิเศษ: วิพากษ์-ถอดความ คำวินิจฉัยศาล รธน. แพทองธาร...

ประชุมโหวตตัดสินในช่วงเช้าวันที่ 29 ส.ค. ซึ่งวิธีการทำคำวินิจฉัยกลางที่นำมาอ่าน ก็เกิดจากการนำความเห็นหรือคำวินิจฉัยส่วนตัวที่ตุลาการศาล รธน.แต่ละคนเตรียมร่างเอาไว้ เอามาปะติดปะต่อกัน เลยทำให้คำวินิจฉัยกลางที่นำมาอ่าน พบว่าการเรียบเรียงมีบางส่วนในคำวินิจฉัยที่ไม่สอดคล้องกัน ซึ่งพอเตรียมไม่ทันแล้วนำมาอ่านโดยมีคนทั้งประเทศติดตามฟัง ก็จะไม่เข้าใจ เกิดข้อสงสัย-คำถามตามมามากมาย ซึ่งจะเกิดขึ้นค่อนข้างบ่อยเพราะศาล รธน. มีเวลาในการเตรียมทำคำวินิจฉัยกลางมาอ่านค่อนข้างน้อย อันนี้เป็นปัญหาในระบบของศาล รธน.

ทั้งหมดคือปัญหาหลักๆ ที่ผมสังเกตเห็น ก็คือเรื่องของกฎหมายที่เขียนโดยใช้ถ้อยคำที่คลุมเครือ เลยทำให้ศาล รธน. ใช้ดุลยพินิจที่ค่อนข้างกว้าง และเมื่อไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนก็ทำให้เกิดปัญหา และกระบวนการพิจารณาคดีของศาล รธน. ที่อาจทำให้คู่พิพาทไม่มีโอกาสเต็มที่ในการเสนอพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ รวมถึงวิธีการทำคำวินิจฉัยกลางที่ตุลาการศาล รธน. ใช้วิธีการโหวต ที่ทำแบบค่อนข้างเร่งรีบ เลยทำให้คำวินิจฉัยยังขาดการเรียบเรียงที่使人สามารถเข้าใจเหตุและผลในคำวินิจฉัยของศาล รธน. ได้

เมื่อถามว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยและมติของศาล รธน. ในคดีตติยานายกฯ แพทองธาร "รศ. ดร. มุนินทร์ อจรรย์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์" กล่าวตอบว่า เรื่องนี้ต้องแยกเป็นสองส่วน ในส่วนที่หนึ่งคือ ไม่เห็นด้วยกับการให้ศาล รธน. มีอำนาจในการตัดสินสิทธิทางการเมืองที่มาจากการเลือกตั้งและยุบพรรคการเมือง คิดว่าศาล รธน. ควรมีแค่อำนาจในการตรวจสอบกฎหมาย ทั้งพระราชบัญญัติและพระราชกำหนดว่าขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญหรือไม่ คิดว่าควรมีอำนาจเช่นนี้เหมือนกับศาล รธน. ประเทศอื่น แต่ผมเห็นว่าระบบในการควบคุมนักการเมืองควรมีและควรมีองค์กรในการเข้ามาจัดการ แต่ไม่ควรจะ

เขียนไว้ใน รธน. แต่ควรไปอยู่ในพระราชบัญญัติ โดยให้ม็องคิกรที่ทำหน้าที่คล้ายศาล รธน. ในการพิจารณาเรื่องจริยธรรม แต่เรื่องบทลงโทษก็ไปพิจารณากันอีกที่ว่าควรมีโทษอย่างไรบ้าง แต่คิดว่าบทลงโทษมีได้หลายระดับ เหมือนกับบทลงโทษทางวินัยของข้าราชการประจำที่มีตั้งแต่ตักเตือนไปจนถึงไล่ออกจากราชการ...เช่นเดียวกันโทษของนักการเมืองควรมีได้หลายระดับ ที่แตกต่างกันหลากหลายไป โดยกำหนดให้ชัดเจนใน พ.ร.บ. ซึ่งอาจให้แยกส่วนกันระหว่างรัฐมนตรี, สส., สว. อย่างชัดเจนตามลักษณะงานของตัวเอง ไม่ควรไปใช้มาตรฐานจริยธรรมอย่างที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งผู้ที่ยกร่างขึ้นมาในช่วงนั้นก็คือตุลาการศาล รธน. และประธานองค์กรอิสระต่างๆ ตาม รธน. ซึ่งในช่วงยกกว้างที่มีการรับ

ฟังความคิดเห็นจากฝ่ายนิติบัญญัติ ที่ช่วงดังกล่าวเป็นช่วงที่ฝ่ายนิติบัญญัติคือสภาผู้แทนราษฎร (สนช.) ยุค คสช. ที่ไม่ได้เป็นตัวแทนประชาชนแบบ สส.-สว. ตรงนี้เห็นว่าควรต้องทำแยกออกมา ไม่ใช่ให้อยู่ในมือศาล รธน. ทั้งหมด ระบบที่เป็นอยู่ผมจึงไม่เห็นด้วยเพราะไม่ถูกต้องในหลักการ

ประเด็นที่สอง คือผมมองว่าอดีตนายกรัฐมนตรี (น.ส. แพทองธาร ชินวัตร) ต้องรับผิดชอบกับคลิปเสียงที่ออกมา โดยเป็นความรับผิดชอบทางการเมืองที่ต้องลาออกตั้งแต่หลังมีคลิปเสียงออกมาหรือไม่ก็ยุบสภาตั้งแต่แรก ไม่ควรตั้งและปล่อยให้บานปลายมาถึงขณะนี้ ที่ได้เห็นแล้วว่ากำลังเกิดความไม่แน่นอนทางการเมืองว่า สส. พรรคการเมืองต่างๆ ก็มีการต่อรองกันเพื่อขอให้ได้อยู่ในอำนาจต่อไป

...เพราะนักการเมืองมีลักษณะแบบนี้ คือไม่ได้มีความรู้สึกว่าจะต้องรับผิดชอบต่อประชาชนและสังคม คิดกันแต่เรื่องของตัวเองในการบริหาร แต่ไม่ได้คิดกันว่าจะจัดระบบกันอย่างไร โดยไม่ต้องไปกลัวองค์กรอิสระมาก แต่เป็นระบบที่วางขึ้นมาเพื่อให้ประชาชนเชื่อมั่นได้ว่า นักการเมืองจะมีความรับผิดชอบทางการเมืองอย่างแท้จริง ซึ่งผมเชื่อว่าหากนักการเมืองมีความจริงจังในการสร้างระบบขึ้นมาตรวจสอบนักการเมือง และมีการเปลี่ยนวัฒนธรรมการเมืองใหม่ คนจะรู้สึกว่าจะระบบที่เป็นอยู่มันเวิร์ก ไม่จำเป็นต้องไปพึ่งศาล รธน.-องค์กรอิสระ แต่นักการเมืองไทยไม่มีวัฒนธรรมไม่มีความคิดแบบนี้เลย คนก็เลยรู้สึกว่าไม่มีที่พึ่ง เลยต้องไปพึ่งศาล รธน. และองค์กรอิสระอยู่ร่ำไป

ตรงนี้ก็ปัญหาของนักการเมือง ผมคิดว่าปัญหาที่เกิดขึ้น

ปัจจุบันเกิดจากทั้งกลไกทางกฎหมาย ที่อาจไม่สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตยครึ่งหนึ่ง และปัญหาจากนักการเมืองอีกครึ่งหนึ่ง สองส่วนนี้มีสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอยู่

การเมืองถึงทางตัน

รักษาการนายกฯ ยุบสภาได้หรือไม่?

เมื่อถามปิดท้ายถึงอำนาจในการยุบสภา ว่านายกรัฐมนตรีรักษาการสามารถทำได้หรือไม่ "รศ. ดร. มุนินทร์ อจรรย์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์" ให้ความเห็นเห็นว่า ประเด็นดังกล่าวมีข้อโต้แย้งกันมากในหมู่นักกฎหมาย โดยมีทั้งความเห็นที่เห็นว่านายกรัฐมนตรีรักษาการมีอำนาจยุบสภาได้ เพราะอำนาจรักษาการทำหน้าที่เหมือนกับนายกรัฐมนตรีได้ทุกอย่างตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และการให้นายกฯ รักษาการยุบสภาได้ ก็เป็นการตีความที่สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย เช่นหากการเมืองถึงทางตัน นายกรัฐมนตรีรักษาการยุบสภาเพื่อให้ประชาชนตัดสิน แนวทางดังกล่าวจึงน่าจะสอดคล้องกับหลัก

ไทยโพสต์

Thal Post
Circulation: 850,000
Ad Rate: 1,500

Section: First Section/สัมภาษณ์พิเศษ

วันที่: อาทิตย์ 31 สิงหาคม 2568

ปีที่: 29

ฉบับที่: 10515

หน้า: 1(เต็มหน้า), 16, 15

Col.Inch: 314.15 Ad Value: 471,225

PRValue (x3): 1,413,675

คลิป: สี่สี่

หัวข้อข่าว: สัมภาษณ์พิเศษ: วิพากษ์-ถอดความ คำวินิจฉัยศาล รธน. แพทองธาร...

ประชาธิปไตย

...กับอีกแนวทางหนึ่งคือมองว่า อำนาจนายกรัฐมนตรีรักษาการไปผูกไว้กับ พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน แต่เรื่องยุบสภาเป็นเรื่องทางรัฐธรรมนูญที่เป็นเรื่องสำคัญมาก ที่ควรต้องให้นายกรัฐมนตรีตัวจริงเท่านั้นเป็นผู้ยุบสภา

“ประเด็นนี้ผมเห็นว่าทั้งสองฝั่งก็มีเหตุผลที่มีน้ำหนักทั้งสองความเห็น แต่ก็เชื่อว่าสุดท้ายไม่ว่าจะไปทางไหน สุดท้ายก็อาจจบที่ศาลรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะหากนายฯ รักษาการยุบสภาก็จะมีคนไม่เห็นด้วย ก็จะไปยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้ศาลวินิจฉัย ที่ก็ต้องรอฟังว่าศาลรัฐธรรมนูญจะว่าอย่างไร ก็จะไม่มีความไม่แน่นอนเกิดขึ้นอีก”

-หากก่อนยุบสภา ถ้า ครม.มีมติให้ส่งประเด็นอำนาจการยุบสภา ต่อนายกรัฐมนตรีรักษาการทำได้หรือไม่ โดยยื่นเป็นคำร้องส่งไปให้ศาล รธน.วินิจฉัย ทางศาลก็อาจไม่รับคำร้องไว้ เพราะยังไม่มีการยุบสภาเกิดขึ้น?

ใช่ หากเกิดนายกรัฐมนตรีรักษาการ คุณภูมิธรรม เวชยชัย เกิดยุบสภา ก็อาจมีคนไปร้องต่อศาล รธน. ทางศาลก็อาจออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวก่อนไม่ให้มีการดำเนินการใดๆ ที่จะเกิดขึ้นหลังยุบสภา ให้รอไว้ก่อนจนกระทั่งศาล รธน.วินิจฉัยเสร็จก่อน ว่ารักษาการนายฯ ยุบสภาได้หรือไม่ สุดท้ายก็ต้องไปที่ศาล รธน.

จับตา รับเงื่อนไข "พรรคประชาชน" แล้วเปลี่ยนทีหลัง "พท.-ภท." ซึ่งความได้เปรียบก่อนเลือกตั้ง

กานดา 31 ส.ค. 68 11:19 248

ข่าวที่เกี่ยวข้อง

- สยบ สาย สดี บทสวด "ชินปีภูธร" เพิ่มพลังใจให้ชีวิต วันที่ 2568
- พื้นที่เชิงเขา! ศาลาธรรม วิมัยชัย "แพทองธาร" รมต.ส.ป.ส. "สุน เชน"
- "เตี๋ยโฮย" รับข้อเสนอ "พรรค ประชาชน" ตั้งรัฐบาล เดิมหน้า จัดการ "คดีเขากระโหลง-ตัว สว."
- "พรรคภูมิใจ" นำปชช.จากศูนย์แรง ผู้ ว่าฯ สั่งจับมือระดมแล้ว คาดสูงสุด ในรอบ 20 ปี

จับตา รับเงื่อนไข "ปชช." แล้วเปลี่ยนทีหลัง นักวิชาการชี้ 4 เดือน มากพอ "พท.-ภท." ซึ่งความได้เปรียบก่อนเลือกตั้ง

นักวิชาการธรรมศาสตร์ เชื่อแม้พรรคเพื่อไทย และพรรคภูมิใจไทย จะประกาศรับเงื่อนไข "พรรคประชาชน" แต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้หลังเป็นรัฐบาลแล้ว ซึ่งพรรคต้องการอยู่ยาวและไม่จริงจังเรื่องแก้รัฐธรรมนูญ แต่หวังใช้อำนาจควบคุมกลไกรัฐ-ช่วงชิงในปี 2568 ลด-แลก-แจก-แกม สร้างคะแนนนิยม มั่นใจรัฐบาลอายุสั้น เหตุได้เสียทรัพยากรเพียง ระบุ "ภูมิธรรม" ไม่มีอำนาจอุปสภา-หากทำตอนนี้ "เพื่อไทย" เจ็บหนักสุด

ดร.ปวีร์วุฒิ วิมลสุข อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เปิดเผยว่า สถานการณ์ทางการเมืองหลังศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้ น.ส.แพทองธาร ชินวัตร พ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ทำให้ทั้งพรรคเพื่อไทยและพรรคภูมิใจไทย พยายามช่วงชิงการเป็นผู้นำในการจัดตั้งรัฐบาล

โดยพบว่า ทั้งสองพรรคได้ตอบรับเงื่อนไขของพรรคประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการยุบสภา ภายใน 4 เดือน การจัดทำมิติกองกสิกรรมประชานิยมและแก้รัฐธรรมนูญ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นไปเพื่อปูทางไปสู่การเป็นรัฐบาล แต่เมื่อเป็นรัฐบาลได้แล้ว ทุกพรรคย่อมต้องการที่จะอยู่ในอำนาจให้นานที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ดังนั้นสิ่งที่เคยรับปากไว้ ก็อาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอด เช่นเดียวกันกับที่เคยเกิดขึ้นต่อกรณีการจับผิดความเข้าใจ (MOU) เมื่อปี 2566 พรรคก้าวไกล ในขณะที่กำลังพยายามจัดตั้งรัฐบาลและเกิดการข้ามหัวในที่สุด

การตอบรับเงื่อนไขเหล่านี้ โดยเฉพาะเรื่องแก้ไขรัฐธรรมนูญ เป็นเพียงการต่อรองกันทางการเมืองเท่านั้น เพราะอุปสรรคที่เกิดขึ้นมาโดยตลอดกว่าสองปีที่ผ่านมาคือ มีเพียงพรรคประชาชนที่อาจริเริ่มการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ขณะที่พรรคเพื่อไทยติดอยู่แค่ขั้นตอนของการตีความ และพรรคภูมิใจไทยก็แทบมองไม่เห็นการจับเคลื่อนเหล่านี้ จึงไม่เชื่อว่าจะเกิดขึ้นเพราะยังไม่เห็นเจตจำนงที่จะผลักดันร่วมกันโดยตัวหน้าจากทุกฝ่ายทางการเมือง

ดร.ปวีร์วุฒิ กล่าวต่อว่า รัฐบาลที่กำลังจะเกิดขึ้นจะมีอายุสั้นมาก เนื่องจากเสถียรภาพทางการเมือง เสี่ยงมีความกระจัดกระจาย ไม่ว่าตัวไหนก็ยังไม่สามารถคุมเสียงได้อย่างเบ็ดเสร็จ แต่ถึงแม้ว่าจะขยายเวลาจะสั้น แต่ก็เพียงพอที่จะเข้าควบคุมกลไกรัฐได้ทั้งหมด จึงเป็นผลดีต่อการเลือกตั้งในอนาคต ไม่ว่าพรรคไหนที่อยากเลือกตั้งก่อนที่ตัวเองอยู่ในอำนาจ

สิ่งที่เกิดขึ้นคือ ทั้งพรรคเพื่อไทยและพรรคภูมิใจไทย หวังจะออกนโยบายลดแลกแจกแกม เพื่อนำไปสู่การหาเสียงในการเลือกตั้งครั้งถัดไป เพราะรู้ว่าจะอยู่รัฐบาลใหม่หรือไม่ สอนคิดว่าคิดว่าที่รัฐบาลใหม่จะทำงานได้ก็ถึงเป็นช่วงปลายเดือน ก.ย. หรือ ต้นเดือน ต.ค. นี้ ซึ่งกันพอดีกับการประกาศใช้ พ.ร.บ.งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2569 และหลังจากนั้นจะเป็นช่วงเวลาของการเบิกจ่ายทำผลงานสร้างคะแนนนิยมกันอย่างแน่นอน

ดร.ปวีร์วุฒิ กล่าวอีกว่า หากเกิดการยุบสภาขึ้นในเวลาสั้นๆ ผู้ที่บาดเจ็บหนักที่สุดคือ พรรคเพื่อไทย เพราะนั่นคือต้นเหตุของความขัดแย้งระหว่างไทย-กัมพูชา ได้ทำให้ความไว้วางใจของประชาชนสูญเสีย และไหลคดเน่นความนิยมของรัฐบาลก็ตกต่ำเป็นประวัติการณ์ ยังไม่นับว่านโยบายเรื่องจำนวนสมาชิกไม่ประสงค์ลงสมัครสำเร็จได้อย่างที่หวังไว้

สำหรับข้อถกเถียงเรื่องอำนาจของ นายภูมิธรรม เวชยชัย ในฐานะปฏิบัติหน้าที่แทนนายกรัฐมนตรี จะมีอำนาจในการยุบสภาหรือไม่ ส่วนตัวเชื่อว่าไม่สามารถยุบได้ เพราะรัฐธรรมนูญเขียนไว้อย่างชัดเจนว่า ให้นายกรัฐมนตรีถวายคำแนะนำ ให้พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชกฤษฎีกายุบสภา ซึ่งตอนนี้เราไม่มีนายกรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่แทนนายกรัฐมนตรี

คำถามแบบหลังรัฐศาสตร์เบื้องต้นเลยก็คิด คำว่านายกรัฐมนตรี กับผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนนายกรัฐมนตรี มีอำนาจเทียบเท่ากันหรือไม่

“ มากไปกว่านั้นคือ ยังไม่เคยมีกรณีแบบนี้เกิดขึ้นในประเทศไทยมาก่อน ที่รักษาการนายกฯ จะมาดำเนินการยุบสภา และเมื่อสืบค้นต่อไปว่า เคยมีประเทศไทยใน โลกหรือไม่ ที่เป็นประชาธิปไตยแบบรัฐสภา และมีรักษาการนายกฯ ยุบสภาใน ช่วงการเมืองอยู่ในสภาวะฉุกเฉินกฏากาศ ก็ยังค้นไม่เจอ ”

อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวต่ออีกว่า กลไกที่ฝังเอาไว้ในรัฐธรรมนูญปี 2560 ได้เปิดช่องให้เกิด สิ่งที่เรียกว่า นิติสงคราม เพื่อใช้กฎหมายเล่นงานฝ่ายตรงข้าม หนึ่งในนั้นคือความผิดเรื่องการฝ่าฝืนมาตรฐาน ทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงที่ตีความได้กว้างขวาง

และตนกล้ายืนยันว่า น.ส.แพทองธาร จะไม่ไปซวยสุดท้ายที่โดน แต่จะมีเพิ่มเข้ามาอีก เพราะได้สังเกตเห็นถึง สิทธิรัฐของความผิดฐานนี้แล้วว่า สามารถทำให้นายกรัฐมนตรีต้องหลุดออกจากตำแหน่งได้ง่ายๆ ถึงสองคน และนี่คือหนึ่งในตัวอย่างที่รัฐธรรมนูญปี 2560 ได้ออกแบบไว้ ซึ่งทำให้ศักยภาพทางการเมืองของสังคมไทย เกิดความไม่แข็งแรง จนทำให้รัฐบาลที่มาจากทางเลือกตั้งไม่มีเสถียรภาพเพียงพอที่จะแก้ไขปัญหาระยะยาว ให้กับประเทศได้

อ่านข่าว : "ภูมิธรรม" ตั้ง คส.ทก.หลังปฏิบัติหน้าที่แทนนายกฯ เพื่อให้การทำงานต่อเนื่อง

"เพื่อไทย" รับข้อเสนอ "พรรคประชาชน" ตั้งรัฐบาล เส้นนำจัดการ "คดีเซกเซอร์โอง-ก๊วย ลว."

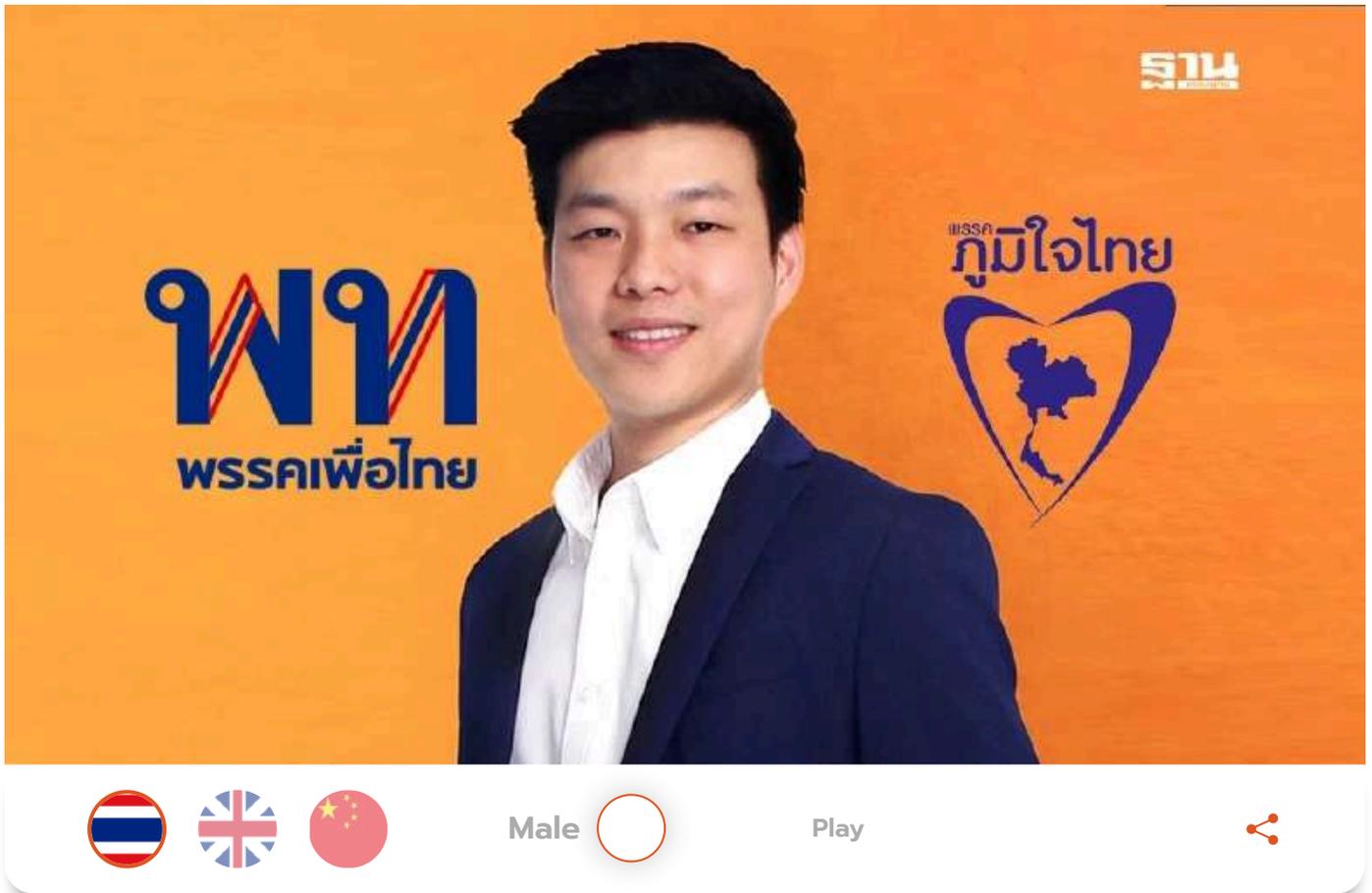
"จึงดี" หลุดนายกฯ พักผ่อน "ฟ้าฮ่า" หมดฟอร์ม

แท็กที่เกี่ยวข้อง:
คส.ปชป.จะงัดม.ร.ง. | คส.รัฐสภา | ตั้งรัฐบาล 2569 | ตั้งรัฐบาลใหม่ | พัดคส.คนใหม่ | จัดคส.คนใหม่ | จัดตั้งรัฐบาล | จัดตั้งรัฐบาลใหม่ | จัดตั้งคส.ใหม่ | คส.ใหม่ | ยุบสภา

ข่าวเด่น

ข่าวสำหรับคุณ

Grid of news cards:
1. วิกฤตนายกฯ ไม่ทัน 3 ก.ย. - "วินนอร์" คาดเป็นไปได้ช่วง 4-5 ก.ย. | 1 นาทีที่แล้ว | การเมือง
2. เด็กๆ ใจสู้ซ้อมบอลต่อ - ใจฟ้าวคาเดมียังไร้ใจรูป ปบคือคิดพระ-หนีค่าง หรือกระบอกอนาคตเด็ก | 36 นาทีที่แล้ว | กีฬา
3. นาปนถึง 8 ร้าง - 5 ตพระบาทนำพุนาปนถึง 8 ร้างอาจารยใหญ่ รอตรวจสอบอีก 21 ร้าง | 37 นาทีที่แล้ว | สังคม
4. ไทยต้องปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ | 1 ชั่วโมงที่แล้ว | การเมือง
5. "ขุน นานต" จงใจเล่นสมมุติขูดเงินชาวบ้านไทย-กัมพูชา | 2 ชั่วโมงที่แล้ว | ต่างประเทศ
6. จีนต้องรับ 20 ผู้ป่วยโลก ปร-สุขภาพร่วมมือ SCO 2025 | 2 ชั่วโมงที่แล้ว | ต่างประเทศ
7. กิมเคียว 8 จุด เมา-ลงบวงระเบิดพื้นที่ระชาธวาส-ยะลา | 1 ชั่วโมงที่แล้ว | ภูมิภาค
8. เพื่อไทยไปโธด "ชัยเกษม" สดลัดเคหายก ชูยึดหลักนิติรัฐ-แก้ รธน. 60 | 2 ชั่วโมงที่แล้ว | การเมือง
9. "วง กุลวุฒิ" คว้ารางวัลแชมป์เทนนิสชิงแชมป์โลก 2025 | 3 ชั่วโมงที่แล้ว | กีฬา

นักรัฐศาสตร์จับตา 'พท.-ภท.' รับเงื่อนไข ปชช. แล้วเปลี่ยนทีหลัง

ฐานเศรษฐกิจ

31 ส.ค. 2568 | 10:09 น.

อัปเดตล่าสุด : 31 ส.ค. 2568 | 10:14 น.

นักรัฐศาสตร์ ธรรมศาสตร์ จับตา "เพื่อไทย-ภูมิใจไทย" รับเงื่อนไขพรรคประชาชน แล้วเปลี่ยนทีหลัง เชื่อแค่ 4 เดือนมากพอที่ทั้งสองพรรคจะชิงความได้เปรียบก่อนเลือกตั้ง

ดร.ปุระวิชญ์ วัฒนสุข อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (มธ.) กล่าวว่า หลังจากที่ศาลรัฐธรรมนูญมีมติให้ **น.ส.แพทองธาร ชินวัตร** พ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พร้อมกับคณะรัฐมนตรีทั้งคณะ ทำให้ทั้งพรรคเพื่อไทยและภาคภูมิใจไทยพยายามช่วงชิงการเป็นผู้นำในการจัดตั้งรัฐบาล

โดยพบว่าทั้งสองพรรคได้ตอบรับเงื่อนไขของพรรคประชาชน (ปชน.) ไม่ว่าจะเป็นการยุบสภาผู้แทนราษฎรภายใน 4 เดือน การจัดให้มีการออกเสียงประชามติและแก้ไขรัฐธรรมนูญ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นไปเพื่อปูทางไปสู่การเป็นรัฐบาล แต่เมื่อเป็นรัฐบาลได้แล้วทุกพรรคย่อมต้องการที่จะอยู่ในอำนาจให้นานที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ดังนั้นสิ่งที่เคยรับปากไว้ก็อาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอด เช่นเดียวกันกับที่เคยเกิดขึ้นต่อกรณีการฉีกบันทึกความเข้าใจ (MOU) เมื่อปี 2566 พรรคก้าวไกลในขณะที่กำลังพยายามจัดตั้งรัฐบาลและเกิดการข้ามขั้วในที่สุด

อย่างไรก็ดี การตอบรับเงื่อนไขเหล่านี้ โดยเฉพาะเรื่องแก้ไขรัฐธรรมนูญ เป็นเพียงการต่อรองกันทางการเมืองเท่านั้น เพราะรูปธรรมที่เกิดขึ้นมาโดยตลอดกว่าสองปีที่ผ่านมาคือ มีเพียงพรรคประชาชนที่เอาจริงเอาจังกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ขณะที่พรรคเพื่อไทยติดอยู่แค่ขั้นตอนของการตีความ และพรรคภูมิใจไทยก็แทบมองไม่เห็นการขับเคลื่อนเหล่านี้ จึงไม่เชื่อว่าจะเกิดขึ้นเพราะยังไม่เห็นเจตจำนงที่จะผลักดันร่วมกันโดยตัวแทนจากทุกฝ่ายทางการเมือง

“รัฐบาลที่กำลังจะเกิดขึ้นจะมีอายุสั้นมาก เนื่องจากเสถียรภาพทางการเมือง เสี่ยงมีความกระจัดกระจาย ไม่ว่าจะขั้วไหนก็คงไม่สามารถคุมเสียงได้อย่างเบ็ดเสร็จ แต่ถึงแม้ว่าระยะเวลาจะสั้นแต่ก็เพียงพอที่จะเข้าควบคุมกลไกรัฐได้ทั้งหมด จึงเป็นผลดีต่อการเลือกตั้งในอนาคต ไม่ว่าจะพรรคไหนก็อยากเลือกตั้งตอนที่ตัวเองอยู่ในอำนาจ”

สิ่งที่จะเกิดขึ้นก็คือทั้งเพื่อไทยและภูมิใจไทย หวังจะออกนโยบายลดแลกแจกแถม เพื่อนำไปสู่การหาเสียงในการเลือกตั้งครั้งถัดไป เพราะรู้ว่าอายุรัฐบาลใหม่เหลือไม่มาก ส่วนตัวคิดว่ากว่าที่รัฐบาลใหม่จะเข้าทำงานได้ก็คงเป็นช่วงปลายเดือน ก.ย. หรือ ต้นเดือน ต.ค. นี้ ซึ่งทันพอดีกับการประกาศใช้ พ.ร.บ.งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2569 และหลังจากนั้นจะเป็นช่วงเวลาของการเบิกจ่ายทำผลงานสร้างคะแนนนิยมกันอย่างแน่นอน

“หากเกิดการยุบสภาขึ้นในเวลานี้ ผู้ที่บาดเจ็บหนักที่สุดคือพรรคเพื่อไทย เพราะนับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งระหว่างไทย-กัมพูชา ได้ทำให้ความไว้วางใจของประชาชนสูญสิ้น และโพลคะแนนความนิยมของรัฐบาลก็ตกต่ำเป็นประวัติการณ์ ยังไม่นับว่านโยบายเรือธงจำนวนมากก็ไม่ประสบความสำเร็จได้อย่างที่ให้ความหวังไว้”

ข่าวที่เกี่ยวข้อง

🕒 3 วันที่แล้ว

ภูมิใจไทย ตอบรับข้อเสนอ-เงื่อนไข 'พรรคประชาชน' ตั้งรัฐบาลใหม่

🕒 2 วันที่แล้ว

**พรรคประชาชน ปิดข่าวดีลับ 8 เก้าอีรมต. ย้ายึด 3
เงื่อนไขชัด**

🕒 2 วันที่แล้ว

**ผู้เฒ่า! เกมตั้งรัฐบาลเฉพาะกิจ "ภูมิใจไทย" จ่อคุม
เกมโหวตนายกฯ**

🕒 2 วันที่แล้ว

**"ธนาธร" เขย่าขั้วภูมิใจไทย ตอนนี้อยู่ "ไม่มีกลุ่มไหน
ฟอร์มรัฐบาลได้"**

🕒 1 วันที่แล้ว

**ด่วน! เพื่อไทยนัดหารือ ปชช. วันนี้ 14.00 น. ลั่นรับข้อ
เสนอกุ๊กอย่าง**

ดร.ปุระวิชญ์ กล่าวอีกว่า ส่วนตัวเชื่อว่านายภูมิธรรม เวชยชัย ในฐานะรักษาการ
แกนนำรัฐมนตรี จะไม่มีอำนาจในการยุบสภา เพราะรัฐธรรมนูญเขียนไว้อย่าง
ชัดเจนว่า ให้นายกรัฐมนตรีถวายคำแนะนำให้พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชกฤษฎีกา
ยุบสภา

ซึ่งตอนนี้เราไม่มีนายกฯ แต่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่แกนนำฯ คำถามแบบหลักรัฐศาสตร์
เบื้องต้นเลยก็คือ คำว่านายกรัฐมนตรีกับผู้ปฏิบัติหน้าที่แกนนำรัฐมนตรี มีอำนาจ
เทียบเท่ากันหรือไม่ มากไปกว่านั้นคือยังไม่เคยมีกรณีแบบนี้เกิดขึ้นในประเทศไทยมา
ก่อน ที่รักษาการนายกฯ จะมาดำเนินการยุบสภา และเมื่อสืบค้นต่อไปว่าเคยมีประเทศ
ไหนในโลกหรือไม่ที่เป็นประชาธิปไตยแบบรัฐสภาและมีรักษาการนายกฯ ยุบสภาในช่วง
การเมืองอยู่ในสภาวะสุญญากาศ ก็ยังค้นไม่เจอ

ดร.ปुरुวิชญ์ วัฒนสุข

กึ่งนี้กลไกที่ฝังเอาไว้ในรัฐธรรมนูญปี 2560 ได้เปิดช่องให้เกิดสิ่งที่เรียกว่านิติสงครามเพื่อใช้กฎหมายเล่นงานฝ่ายตรงข้าม หนึ่งในนั้นคือความผิดเรื่องการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงที่ตีความได้กว้างขวาง และส่วนตัวกล้ายืนยันว่า น.ส.แพทองธาร จะไม่ใช่รายสุดท้ายที่โดนแต่จะมีเพิ่มเข้ามาอีก

เพราะได้เล็งเห็นถึงอิทธิฤทธิ์ของความผิดฐานนี้แล้วว่าสามารถทำให้นายกรัฐมนตรีต้องหลุดออกจากตำแหน่งได้ง่ายๆ ถึงสองคน และนี่คือหนึ่งในตัวอย่างที่รัฐธรรมนูญปี 2560 ได้ออกแบบไว้ ซึ่งทำให้ศักยภาพทางการเมืองของสังคมไทยเกิดความไม่แข็งแรง จนทำให้รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งไม่มีเสถียรภาพเพียงพอที่จะแก้ไขปัญหาระยะยาวให้กับประเทศได้

SootinClaimon.Com

ศาสตร์เกษตรดินปุ๋ย2 [SartKasetDinPui2] : รวบรวม ข้อมูล เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เกษตร ดิน น้ำ ปุ๋ย

อาจารย์ มธ.เปิด 8 ข้อสังเกต! ทางนิติศาสตร์ ต่อคดีแพทองธาร

Posted on August 31, 2025

<https://www.naewna.com/politic/910843>

อาจารย์ มธ.เปิด 8 ข้อสังเกต! ทางนิติศาสตร์ ต่อคดีแพทองธาร

วันเสาร์ ที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2568, 21.51 น.

วันที่ 30 สิงหาคม 2568 ศ.ดร.มุนินทร์ พงศาปาน อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โพสต์เฟซบุ๊ก “Munin Pongsapan” ได้ตั้งข้อสังเกตทางนิติศาสตร์ที่มีต่อคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญต่อกรณีดังกล่าวทั้งสิ้น 8 ข้อ ดังนี้

โดยระบุว่า ข้อสังเกตทางนิติศาสตร์ที่มีต่อคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญคดีแพทองธาร

1. คลิปเสียงเป็นพยานหลักฐานที่เป็นรูปธรรมขั้นเดียวที่ถูกอ้างถึงเพื่อพิสูจน์ถึงการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานจริยธรรม ในขณะที่พยานหลักฐานส่วนใหญ่ที่ถูกอ้างถึงเพื่อพิสูจน์ความร้ายแรงและความเสียหายของการฝ่าฝืนจริยธรรม คือ ความรู้สึกนึกคิดของ “วิญญาณ” และ “สาธารณชน” โดยไม่ปรากฏว่าศาลได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิสูจน์ความรู้สึกนึกคิดเหล่านั้นอย่างไร (ส่วนหนึ่งของคำวินิจฉัยระบุว่า “แต่เมื่อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของนายกรัฐมนตรี ทำให้สาธารณชนเกิดความเคลือบแคลงสงสัยว่าผู้ถูกร้องจะกระทำการใดๆ อันเป็นประโยชน์ต่อสัมปชามากกว่าการคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศชาติ เป็นเหตุให้สาธารณชนขาดความเชื่อถือศรัทธาต่อความเป็นนายกรัฐมนตรีของประเทศไทย”)
2. ความเชื่อศรัทธาของสาธารณชนที่มีต่อนักการเมืองไม่อาจทดสอบได้โดยกระบวนการทางกฎหมายและไม่อาจเป็นองค์ประกอบความรับผิดชอบในทางกฎหมาย เนื่องจากความเป็นอัตวิสัยและเจือปนด้วยอคติ แต่ต้องถูกทดสอบโดยกระบวนการทางการเมือง คือ การเลือกตั้งและการอภิปรายไม่ไว้วางใจในสภา และต้องรับผิดชอบทางการเมืองเพราะเหตุที่ทำให้สาธารณชนขาดความเชื่อมั่นศรัทธานั้น
3. มาตรฐานจริยธรรมมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. 2561 ถูกกำหนดให้บังคับใช้กับนักการเมืองที่มาจาก การเลือกตั้งด้วย กลับไม่เคยได้รับการพิจารณาและเห็นชอบโดยรัฐสภาที่มาจาก การเลือกตั้ง และเป็นมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ทำหน้าที่ตุลาการและกึ่งตุลาการซึ่งมีลักษณะการทำงานที่แตกต่างจากฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ มาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการจึงไม่ควรเป็นมาตรฐานทาง

จริยธรรมของนักการเมือง เช่นเดียวกับผู้ประกอบการวิชาชีพและเจ้าหน้าที่รัฐต่างก็มามีมาตรฐานทางจริยธรรมที่แตกต่างหลากหลายตามลักษณะการทำงานของตน

4. แม้ถ้อยคำ “ซื่อสัตย์สุจริต” และ “มาตรฐานจริยธรรม” ตามมาตรา 160 (4) (5) จะถูกบัญญัติไว้อย่างคลุมเครือเพื่อให้ศาลมีดุลยพินิจอย่างกว้างขวาง แต่ศาลสามารถสามารถไขและตีความเพื่อให้เกิดความชัดเจนได้เพื่อให้เกิดความชัดเจนไม่ให้เกิดความขัดแย้งกัน การสร้างความชัดเจนไม่ใช่แค่การกำหนดคำนิยาม แต่ต้องกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาที่สามารถพิสูจน์ด้วยข้อเท็จจริงที่เป็นภววิสัย ในคดีนี้ศาลรัฐธรรมนูญกำหนดคำนิยามของถ้อยคำ และอ้างอิงพยานหลักฐานที่เป็นนามธรรม คือ ความรู้สึกนึกคิดและความเชื่อมั่นศรัทธาของสาธารณชน โดยไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาที่เป็นภววิสัย

5. ศาลรัฐธรรมนูญให้เหตุผลแห่งคำวินิจฉัยขัดแย้งกันเองในการพิจารณา “ซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์” ตามมาตรา 160(4) และ “การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง” ตาม (5) โดยศาลวินิจฉัยว่านายกรัฐมนตรีไม่กระทำการฝ่าฝืน (4) เพราะ “การเจรจาของผู้ถูกร้องดังกล่าวเป็นการแสดงออกถึงความไม่ตั้งใจถึงปัญหา และเป็นการพยายามดำเนินการเพื่อช่วยธำรงรักษาผลประโยชน์ของชาติ และมีเจตนาที่จะรักษาความสงบสุขของประชาชนในประเทศ ซึ่งเป็นหน้าที่ประการหนึ่งของผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีพึงกระทำ การกระทำของผู้ถูกร้องยังไม่มีลักษณะเป็นผู้ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์” แต่ในขณะเดียวกันกลับให้เหตุผลในการวินิจฉัยการฝ่าฝืน (5) ว่า “แต่เมื่อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของนายกรัฐมนตรี ทำให้สาธารณชนเกิดความเคลือบแคลงสงสัยว่าผู้ถูกร้องจะกระทำการใดๆ อันเป็นประโยชน์ต่อกัมพูชามากกว่าการคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศชาติ เป็นเหตุให้สาธารณชนขาดความเชื่อถือศรัทธาต่อความเป็นนายกรัฐมนตรีของประเทศไทย ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้อง อันมีลักษณะเป็นการเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ในการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และยังเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยไม่มีดีมานในความถูกต้องชอบธรรม และไม่ปฏิบัติตามกฎหมายโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติ กรณีไม่จำเป็นต้องก่อให้เกิดการปะทะระหว่างไทยกับกัมพูชา จึงจะถือว่าได้รับความเสียหายอันจะมีลักษณะร้ายแรงแต่อย่างใด” เหตุผลสำหรับ (4) บอกว่า “พยายามดำเนินการเพื่อช่วยธำรงรักษาผลประโยชน์ของชาติ และมีเจตนาที่จะรักษาความสงบสุขของประชาชนในประเทศ” แต่ เหตุผลสำหรับ (5) กลับบอกว่า “กระทำการใดๆ อันเป็นประโยชน์ต่อกัมพูชามากกว่าการคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศชาติ” และ “ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายโดยคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศชาติ” การให้เหตุผลทั้งสองส่วนนี้ขัดแย้งกันเองอย่างชัดเจน

6. ศาลยื่นข้อหาว่าอำนาจพิจารณาในคดีนี้เพราะศาลไม่ได้ตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจ การกำหนดนโยบายระหว่างประเทศ ซึ่งศาลเห็นว่าไม่ถูกต้องตรวจสอบการใช้อำนาจโดยองค์กรศาล และตกอยู่ในความควบคุมทางการเมืองโดยองค์กรและขบวนการทางการเมือง (ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักการกฎหมายสากลที่ศาลจะไม่เข้าไปตรวจสอบการกระทำทางรัฐบาล (การกระทำทางการเมือง)) อย่างไรก็ตามในเหตุผลที่วินิจฉัยการกระทำที่ฝ่าฝืนจริยธรรมอย่างร้ายแรงตาม (5) ศาลกลับวินิจฉัยว่าการกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับฝ่ายกัมพูชามากกว่าฝ่ายไทย และ “เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยขาดความรอบคอบและระมัดระวัง ซึ่งตามวิสัยและพฤติการณ์ของผู้ถูกร้องซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ควรจะต้องมีวิจารณญาณในการเลือกกระทำการ” เหตุผลดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าศาลเข้าไปตรวจสอบการกระทำทางรัฐบาล และผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการดังกล่าว ซึ่งย่อมขัดแย้งกับเหตุผลที่ศาลได้ระบุไว้ในตอนต้นว่าไม่ได้เข้าไปตรวจสอบการกระทำทางการเมือง

7. การที่คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เหตุผลประกอบคำวินิจฉัยที่สับสนและขัดแย้งกันเองในสาระสำคัญ เนื่องจากกระบวนการพิจารณาแบบ “ไต่สวน” ที่ศาลอ้างถึงอยู่เสมอทำให้กระบวนการพิจารณาขาดความแน่นอนและชัดเจน การตัดสินใจขาดในแต่ละประเด็นเกิดจากการโหวตอย่างฉาบฉวยทันทีในวันที่อ่านคำวินิจฉัยและการเรียบเรียงคำวินิจฉัยกลางเพื่ออ่านต่อสาธารณชนเกิดจากการปะติดปะต่อข้อความจากร่างคำวินิจฉัยส่วนตนภายในเวลาไม่กี่ชั่วโมง เป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้การเรียบเรียงคำวินิจฉัยเกิดข้อผิดพลาดโดยเฉพาะอย่างยิ่งความไม่สอดคล้องต้องกันของเหตุผลแห่งคำวินิจฉัย

8. ภายใต้รัฐธรรมนูญ 2560 การที่ศาลรัฐธรรมนูญมีเขตอำนาจอย่างไร้ขอบเขตจำกัดทั้งเพราะช่องทางในการนำคดีเข้าสู่ศาลที่เปิดกว้างอย่างไม่จำกัดและถ้อยคำของกฎหมายสารบัญญัติที่คลุมเคลือทำให้ศาลมีดุลยพินิจอย่างกว้างขวาง การมีระบบวิธีพิจารณาแบบไต่สวนที่ทำให้ศาลมีอำนาจในการกำหนดกระบวนการพิจารณาและการรับฟังพยานหลักฐานอย่างกว้างขวางโดยไม่ถูกจำกัดโดยหลักเกณฑ์และมาตรฐานใดๆ และการกำหนดบทลงโทษทางการเมืองที่รุนแรงและไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำ ทำให้ศาลรัฐธรรมนูญไม่ได้ทำหน้าที่รักษาความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ แต่กลับทำหน้าที่เป็นองค์กรสูงสุดในทางรัฐธรรมนูญ ซึ่งขัดแย้งต่อหลักการแบ่งแยกอำนาจอันเป็นหลักการพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตย

อ้างอิง: ดูถอดเสียงคำต่อคำจาก <https://www.thansetakij.com/politics/637454>

Munin Pongsapan
เมื่อวันศุกร์

ข้อสังเกตทางนิติศาสตร์ที่มีต่อคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญคดีแพทองธาร

1. คลิปเสียงเป็นพยานหลักฐานที่เป็นรูปธรรมขึ้นเดียวที่ถูกอ้างถึงเพื่อพิสูจน์ถึงการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานจริยธรรม ในขณะที่พยานหลักฐานส่วนใหญ่ที่ถูกอ้างถึงเพื่อพิสูจน์ความร้ายแรงและความเสียหายของการฝ่าฝืนจริยธรรม คือ ความรู้สึกนึกคิดของ “วิญญูชน” และ “สาธารณชน” โดยไม่ปรากฏว่าศาลได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิสูจน์ความรู้สึกนึกคิดเหล่านั้นอย่างไร (ส่วนหนึ่งของคำวินิจฉัยระบุว่า “แต่เมื่อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของนายก...

[See more](#)

1.6K
29
1.7K

This entry was posted in [การเมือง](#), [แนวหน้า](#) and tagged [2568\(2025\)](#), [การเมือง](#), [แนวหน้า](#), [naewna](#), [politic](#) by [SoClaimon](#). Bookmark the [permalink](#)